

הרצאה

תודה על ההזדמנות להתכנס כאן היום. אנחנו מצטערות שתום [קלנר] לא הצליחה להצטרף אלינו – הייתה טעות בתיאום ביומן, והיא עדיין לא חזרה הביתה. אני מתנצלת על כך. שמי סבא אבירדקה. נולדתי וגדלתי בעזה. את לימודי עשיתי באוניברסיטת ביריזית בגדה המערבית, באנתרופולוגיה וסוציולוגיה. את התואר השני שלי עשיתי בזכויות אדם ודמוקרטיזציה. אני פועלת בתחומי העצמה קהילתית ופיתוח בריקיימא מעל לשני עשורים, עם ארגונים אזוריים שונים, בדגש על אזור המזרח התיכון וצפון אפריקה (MENA) והמרחב האיריים-תיכוני.

פגשתי את תום [קלנר] ב־8 באוקטובר 2023 – יום אחרי פרוץ המלחמה. הייתי במצב קשה. המשפחה שלי הייתה בעזה, והייתי מודאגת מאוד. ניסיתי למצוא דרכים לעזור – לחבר אנשים לעזה לחשמל, במיוחד לבתי חולים, משום שיש לי רקע באנגריה סולארית וניסיון בתחום. למשפחה שלי יש גם תשתיות מסוימות בעזה, שניסיתי לרתום לטובת הציבור. כשתום שמעה ממני מה אני מנסה לעשות, היא מיד הציעה לעזור – וזה היה מעשה יפה ומרגש. היו לי בעבר חברים ישראלים, אבל אף פעם לא הצלחתי לעבוד עם ישראלים. לא מצאתי מישהו שחולק איתי את אותה גישה, אותה מוטיבציה. תום ואני דומות – אנחנו חיות את ההווה, מכירות היטב את ההיסטוריה, וחושבות על העתיד, אבל יודעות שצריך קודם כל לשרוד. קיימות מתחילה בהישרדות.

תום הציעה שנעשה מיפוי צרכים כדי להבין מאיפה להתחיל. ערכתי סקר מהיר בטלפון מול חברים ובני משפחה בעזה – וכולם אמרו לי: שכחו מאיתנו את הדבר הכי בסיסי – השירותים. התחלנו לגייס תרומות ושלחנו כסף למתנדבים שבנו שירותים ושלחו לנו תמונות של מה שבנו. אני עובדת רק עם אנשים שאני סומכת עליהם. צעד אחר צעד, הסיפור של שיתוף הפעולה בין אישה פלסטינית לאישה ישראלית עורר עניין, והתחילו להגיע תרומות. הבנו שצריך להתארגן, לקבוע חזון ומנדט. בלי זה נישאר מפוזרות ולא נצליח לקדם כלום. כך נולד הארגון שלנו – Clean Shelter – המתמקד במענה הומניטרי ובתגובות חירום, עם דגש על מקלטים נקיים, פתרונות סניטריים, ומענה לנושאים של תברואה ומגורים. כיום אנחנו מתחילות להתמקד גם בקיימות. אבל במצבי קיצון כמו בעזה, אין בכלל שוק, אי אפשר לייבא דבר – והשרידות עצמה הופכת לאתגר יומיומי. בשנה שעברה סיפקנו מים – רכשנו כמויות מים גדולות, שילמנו הון תועפות, ונותרנו בלי משאבים. הבנו שאנחנו חייבות פתרון זמני – לא בריקיימא לתמיד, אבל מספיק לשנתיים. פתרון שישרת את התושבים, כל עוד הם שורדים. אנחנו לא יודעות כמה זמן המצב הזה עוד יימשך. מתנדבים רבים שפעלו איתנו נהרגו. כיום אנחנו פועלות בשטח: ממפות בארות, מתקינות מתקני התפלה, מקימות רשתות צינורות קטנות, ומספקות מים נקיים לתושבים המפונים ולתושבי אזור אל-מוואסי – גם לשתייה, וגם לשימוש יומיומי.

מים ותברואה הם נושא מגדרי. נכון, גם גברים שותים מים – הם בני אדם. אבל סוגיות של פרטיות, היגיינה, גישה לשירותים – פוגעות במיוחד בנשים. לכן תום ואני בחרנו להתמקד באוכלוסיות הכי פגיעות – בראש ובראשונה בנשים. במקביל, אנחנו מקימות את מחנה המקלט הראשון שלנו עבור משפחות שבראשן עומדות נשים, וכן עבור קשישים בודדים, אנשים עם מוגבלויות, ואחרים ששרדו לבד. המחנה מנוהל בידי קהילה של נשים שאיבדו את בני זוגן, ונותרו עם ילדים קטנים – לבד, במציאות של עוני, סיכון וחוסר ודאות. אני מזמינה אתכם להיכנס לאתר שלנו: <https://www.cleanshelter.org/aboutus>. שם תמצאו גם את דוח הפעילות השנתי לשנת 2024, הכולל סקירה של כלל הפעילויות שביצענו מאז ינואר 2024: סיוע בבתי ספר, חלוקת בגדים לחורף, שיקום אוהלים, הקמת תשתיות, בניית שירותים, אספקת מים ועוד.

בנוסף, פרסמנו שלוש ניוזלטרס מתחילת השנה – כולם זמינים באתר: <https://www.cleanshelter.org/news>. אל תהססו לפנות אלינו. כתובות המייל שלנו מופיעות באתר, גם תום וגם אני עונות במהירות. אנחנו תמיד שמחות לשמוע רעיונות, שאלות, הצעות. יש אנשים שעזרו לנו למצוא פתרונות טובים יותר, להגיע למקורות מימון חדשים, לפתח פרויקטים בריקיימא, וגם – לשלם שכר לצוות שלנו בעזה. זה חלק מהמאבק שלנו: כיום אנחנו משלמות לעובדים בעזה, אבל שואפות להגיע גם לתקציב בסיסי שישלם לנו – כי תום ואני עובדות ב Clean Shelter במשרה מלאה, וזה מקור ההכנסה היחיד שלנו.

תודה רבה.